

VÄLKOMMEN TILL EN LITEN RUNDVANDRING I SJÖTORP

Mer om Sjötorp och vad som händer finns att läsa på www.bygdegardarna.se/sjotorp/ och www.turism.mariestad.se

Vill du veta mer om orten kontakta gärna:
Birgitta Svensson, ordf. i Bygdegårdsföreningen 070-654 59 65,
birgitta.sjotorp@gmail.com

Starta rundvandringen vid Maltes fisk eller Bygdegården och följ de rödmålade "tipspromenadstolparna", pilar och orange markering.

Plats A:

Gästhamnen i Sjötorp är idag en omtyckt anlösningsplats för båtar från hela världen. Från 1904 fram till slutet av 1950-talet skedde här en stor utlastning av sågat virke, främst för export till England.

På motsatta sidan om gästbryggan under ekarna finns ett stenbord, vid vilket kung Karl XIV Johan åt en festmåltid när kanalens Västgötadel invigdes 1822.

Plats B:

På området mellan Kanalkrogen och Sjötorps Båtklubbs hamn byggdes 1904 ett modernt ångsågverk av varvsägaren Sixten Groth. Sågverkets kapacitet var 500-600 stockar per dag. Vid sågverket sågades skeppsvirke till varvet samt virke för export. Här fanns en dubbel och en enkel ramsåg, kantverk, justerverk samt hyvleri. I slutet av 1950-talet upphörde driften och några år senare försvann byggnaderna.

Plats C:

Inom varvsområdet finns två byggnader kvar från den tid då kanalen byggdes. Dessa byggnader betjänade kanalbygget. Den ena är Klockboden som är den långa röda byggnaden precis norr om dockan och på vars gavel vällingklockan, som kallade till dagens arbete, hängde. Tornet kröntes med en plåtvimpel med årtal 1811. Klockan finns i museet medan plåtvimpeln syns över klockstapeln. Den andra byggnaden är stenbyggnaden strax nedanför Klockboden. Stenbyggnaden har varit smedja och anläggning för galvanisering av ståldetaljer.

Plats D:

I samband med kanalbygget byggdes en torrdocka som blev klar 1823. I dockan kunde fem fartyg av kanalstorlek torrsättas samtidigt. Farkoster som behövdes för kanalbygget byggdes tidigare nere vid Vänerns strand. När dockan blev klar flyttades varvsverksamheten upp till dockan. Det är oklart vilka fartyg som byggdes de närmaste åren efter 1823. Troligen var det pråmar, slupar, skonare och blockskutor. Först efter 1831 tog fartygsbyggande fart under ledning av Johannes Larsson som drev varvet fram till 1874 då kapten P.L. Larsson tog över. Förutom nybyggen var det mycket reparationer. 1877 tog varvsbokhållaren Sixten Groth över varvet. Varvet var sedan i familjen Groths ägor fram till 1976 då AB Göta Kanal tog över.

Fram till idag har ca 480 fartyg byggts vid varvet. Ett av de senaste byggena är slupen Oskar II som är en kopia av en vänerslup från 1800-talet. Varvet var mycket känt för sina fraktskutor, varav några fortfarande finns kvar som fritidsbåtar. Bland de mest kända är kanske Ingo och Westkust. Många av de båtar som byggdes finns dokumenterade med text och bild i Bygdegården.

I dag drivs varvet som ett servicevarv för bl.a. de fartyg som trafikerar kanalen och som underhållsverkstad för kanalen. Bl.a. byggs dockportar och broar repareras.

Plats E:

Magasinet med museet var tidigare förrådsbyggnad för varvet. Museet, som ligger en trappa upp i Café Baltzar, är huvudsakligen uppbyggt omkring kanalen och sjöfarten på Vänern.

Utanför magasinet finns ett monument av konstnären Bengt Olson, Paris och Sjötorp. Detta konstverk avtäcktes 2007 i samband med kanalens 175-årsjubileum.

Slussen är en italiensk uppfinning från 1400-talet. Slussarna i Göta kanal är 35,65 m långa, 7,18 m breda och 2,97 m djupa. Största tillåtna fartyg får ha en längd av 30 m, bredd 7,0 m och ett djupgående på 2,92 m. Segelfri höjd är 22 m. Västgötadeln av kanalen mellan Sjötorp och Karlsborg består av 36 km grävd kanal och har 21 slussar varav 8 ligger i Sjötorp. Hela kanalen är 190 km och har 58 slussar.

Fortsätt över bron:

Plats F:

Strax söder om bron ligger det s.k. Brohuset och mitt emot Sjötorps Pensionat vilka båda har haft varierande verksamheter. Brohuset uppfördes under 1800-talets sista del med tydliga drag av schweizerstilen. Omkring sekelskiftet 1900 bedrevs här speceri- och diversehandel samt hotellrörelse. I huset inrättades också Sjötorps första poststation.

Sväng vänster och fortsätt promenaden på Kyrkvägen förbi Kungastenen från kung Gustav V:s besök i Sjötorp vid 100-årsfirandet av västgötadeln av kanalen den 23 september 1922.

Plats G:

Sjötorps Bygdegård f.d. Missionshuset är en byggnad av kulturhistoriskt värde och en av få åttkantiga bygdegårdar i landet. Huset är byggt i slutet av 1800-talet och var till en början missionskyrka. Sjötorps Bygdegårdsförening, som bildades 2003, köpte huset efter det att Sjötorps missionsförsamling gått upp i Mariestads missionsförsamling och byggnaden därför skulle säljas. Bygdegården är öppen varje söndag under sommaren och då serveras kaffe med hembakat.

Sjötorps kyrka, byggd av spåntäckt timmer, stod klar 1956. Klockstapeln, som har en 600 kg tung klocka, byggdes 1930. Kyrkogården anlades redan 1916